

Aan minBZK
Van BFR/RTM

nota

Integraal Overzicht Financiën gemeenten en provincies

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2023-0000623109

Datum

10 oktober 2023

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

BFR/BBB

Bijlage(n)

3

Aanleiding

Hierbij ontvangt u de Kamerbrief met het Integraal Overzicht Financiën Gemeenten en het Integraal Overzicht Financiën Provincies. Deze overzichten geven een beeld van de financiële positie, inkomsten en uitgaven van decentrale overheden, alsmede het oordeel van de accountant over de jaarrekening over 2022.

In 2022 is het overzicht voor gemeenten voor het eerst verzonden na een toezegging hierover aan de Eerste Kamer; daarbij is ook toegezegd dat deze jaarlijks wordt toegezonden.¹ Dit jaar is er ook een Integraal Overzicht Financiën Provincies bijgevoegd.

Het streven is om Kamerbrief en Integrale Overzichten vóór de begrotingsbehandeling van BZK op 17 oktober naar de Kamer te sturen.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd om de brief, die mede namens de Staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst is, aan de Tweede Kamer te ondertekenen en deze brief tevens ter kennisname aan de EK te sturen.
- De brieven zijn ambtelijk afgestemd met Financiën en worden parallel aan de Staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst als medefondsbeheerder voorgelegd.

Kern

- Met de integrale overzichten bieden we de Kamer in één document informatie die daarvoor op verschillende momenten tijdens het jaar werden gedeeld (ad hoc brieven, antwoorden op Kamervragen, Kamerbrief verantwoording, Onderhoudsrapport Specifieke Uitkeringen²). Dit biedt overzicht en kan hiermee ook een agenderende werking hebben. De begeleidende Kamerbrief behandelt de belangrijkste punten.
- De financiële situatie van gemeenten is de afgelopen jaren sterk verbeterd. In 2022 boekten gemeenten een gezamenlijk exploitatieoverschot van € 3,8 mld., deels door incidentele factoren, deels

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 36 200 B, nr. 10

² Nu moet het Onderhoudsrapport Specifieke Uitkeringen volgens de Fvw nog vóór 1 juni naar de Kamer worden gestuurd. Dit gebeurt nu ook, in het Integraal Overzicht staat e.e.a. wel uitgebreider. De plicht wordt met de herziening uit de wet gehaald.

ook doordat de uitvoeringskracht van gemeenten niet in gelijke pas met de taken en ambities is meegegroeid.

- De financiële situatie van provincies is goed en stabiel. Provincies hebben gezamenlijk hoge reserves door de verkoop van Essent en Nuon in 2009, al zijn er ook provincies die geen aandelen verkochten en dus iets lagere reserves hebben. In 2022 hadden ze een bescheiden exploitatietekort van € 10 mln..
- De brief memoreert bij de financiële situatie dat gemeenten en provincies zorgen hebben geuit over de toekomst (de omvang van het gemeente- en provinciefonds daalt van 2025 op 2026) en dat er hierom een Overhedenoverleg heeft plaatsgevonden tussen een delegatie van het kabinet en VNG, IPO en Unie van Waterschappen, met verwijzing naar de brief over de uitkomst.³
- De brief geeft aan dat het aantal specifieke uitkeringen aan gemeenten en provincies is toegenomen en schetst de stappen naar herziening van de Financiële-Verhoudingswet, die eraan moet bijdragen om de lasten van specifieke uitkeringen te verminderen.

Onze referentie
2023-0000623109

Datum
10 oktober 2023

Toelichting

Politieke context

- De Kamerbrief en de Integrale Overzichten zijn gedeeld met VNG en IPO.
- De VNG komt in aanloop naar de begrotingsbehandeling met een *position paper* over de gemeentelijke financiën. Op basis van recente uitingen⁴ kan worden verwacht dat deze vooral zal ingaan op de uitwerking van de nieuwe financieringssystematiek.

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief Integraal Overzicht 2023	
2	Integraal Overzicht Financiën Gemeenten	
3	Integraal Overzicht Financiën Provincies	

³ Kamerstukken 2023/24, 36 410 VII nr.5

⁴ <https://vng.nl/brieven/bijzondere-ledenbrief-rijksbegroting-2024-en-de-gevolgen-voor-gemeenten>